

A Társaság

SZÉPIRODALMI ÉS KRITIKAI HETILAP

A PARK-KLUB, AZ URI-KLUB, A GOLF-KLUB, A MAGYAR UNIO-KLUB ÉS A POZSONYI URI-KLUB HIVATALOS LAPJA.

FŐSZERKESZTŐ: DOBAY ISTVÁN DR.

V. évf.

43-ik szám

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: BUDAPEST, REÁLTANODA-Ú. 18. TELEFON: JÓZSEF 25-11.

Előfizetési árak: egy évre 60 K, félévre 30 K, negyedévre 15 K, Egyes szám ára 1 K 50 fill.

Budapest,

1918. október 27

báró Inkey Pálné, Sztankovánszky Ágnes és leánya, Mária Jolánta bárónő.

Labori műterem felvétele.

Adelheid főhercegnő legfiatalabb testvérével, Károly Lajos főherceggel. Kosel műterem felvétele.

Vigjáték.

Irta Lakatos László.

Elbeszélés.

I.

— Imádom! — mondta a fiu az asszonynak.

Ez pontosan hat óra husz perckor történt egy sárgával befuttatott őszi alkonyaton, kint a budai határban, ahol a Hűvösvölgy és a Zugliget előtt kétfelé ágazik az út. A levegő az esett falevél erjedő, keserű szagától volt csipős. Végső foszlányai hallatszottak két sváb tejeskocsi veszekedésének. Egymásnak ütköztek a kocsijaikkal, megálltak, egyik a másikat ostorral fenyegette, köpködtek és míg nagyokat káromkodtak, kezükkel a levegőt kaszálták. Most már végeztek egymással. Tovább mentek.

— Halts Maul! — kiáltotta bucsuképpen az, amelyik Budakeszinek tartott.

— Szanyád, — hangzott vissza a másik bakról hetykén és rossz magyarsággal. Ez a kocsi, aki magyarul káromkodott, volt kettejük közül a fiatalabb és ez Pestnek vette az útját. Szembekerült a párral. A kerekeivel belenyekergett a fiu vallomásába, az országot felkavart porát szinte belehajtotta a fiu száraz égő szájába.

— Imádom, — mondta ez még egyszer és vakmerő forrósággal nézett az asszonyra. Szeretett volna a szemébe nézni, de azt nem lehetett. Az asszony ugyanis egész fejjel volt magasabb a fiunál. Így hát a nő nyakát nézte, de azt is nagyon szerelmesen.

Helvey Artur szeretett. Az asszony — dr. Szirmai ügyvéd felesége, születésére nézve Csetneki Renée — pedig azért jött ki ide ilyen messzire, hogy hallhassa,

hogy a fiu mennyire imádja őt. Az ilyesmit ugyan el lehet mondani négy fal közt is, de az ő szerelmük még fiatal volt, a vágyakozáson nem jutott túl és ilyenkor még adnak a stilusra. A fiu különben is szerette a természet őszi agóniáját, ő ugyanis lyrai költő volt.

— Imádom, — mondta harmadszor is, most már egyenesen fuldokolva.

Az asszony megállt. Kinyitotta száját, de csak egy kicsit. Az ernyője aranygombját a fogához szorította.

— Nem lehet, kedves barátom... Higyje meg, hogy nem lehet.

Szép szeliden mondta, mintha csak azt akarta volna kijelenteni:

— Nem lehet uram, ma este abszolute nem mehetek az Operába. Vacsoravendégeim vannak, hiszen tudja.

A fiut éppen az bősztette, hogy Szirmainé ilyen csendes, egyáltalán nem fontos hangon beszél. Artur fellázadt. Megragadta a nő csuklóját — az ujjai csiptek, mint a skorpió — és valami tikkadt és sziszegő hangon mondta:

— Miért nem lehet! A tanár miatt!

Renée arcából leszállt a vér.

— Maga... maga... gazember, — mondta.

Azután befutotta szemét a köny. Megfordult, a félcipője fölött éppen csak egy picit huzta föl a ruháját és Pestnek indult.

A fiu meg se fordult utána. A felső mellényzsebébe nyult, kivett onnan egy gyűrött Princeszást, de nem tudott rágyújtani és öt perc múlva a fűbe vetette magát és ordított, mint egy kutya. De az asszony ezt nem hallhatta. Ő már akkor messzire volt. Ment egyenesen a fogaskerekű-állomás felé és kezével idegesen belehasított abba a kis zsebkendőbe, amivel az előbb a szemét törölte.

II.

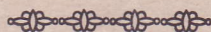
A József-köruti lakás ebédlőjében, dr. Szirmaiék ebédlőjében ketten járkáltak fel és alá. Az egyik kevésbé türelmetlen, viszont vörös, szeplős és rövidlátó, a férj volt, dr. Szirmai ügyvéd. A másik most láthatóan nyugtalan, egyébként fölényes uriember, korán öszült, — valamennyire, de egyáltalán nem kellemetlenül elhízott, borotvált arcu — ez Goltz tanár volt, sebészdoktor és noha már néhány év óta báró, még mindig föltétlen mester a szakmájában. A professzort, aki elégedett ember volt, két dolog bántotta az utóbbi időben. Az egyik, hogy a háboruban elrekvirálták barackszínű autóját, amely városszerte híres volt, a másik, hogy Szirmainé az utóbbi időkben gyakran fáj a feje olyan napokon, amelyeken azelőtt homloka hús volt, a kis szíve pedig vidám. Volt már úgy is, hogy a báró egész délutánokon át várt hiába és lenyelte a szabónékról, fogorvosokról, kedves nagynénikről szóló meséket is, ezeket az átlátszó, önáruló meséket, amelyeknél különbet — bizonyos időben — egyetlen asszony, még a legintelligensebb sem, tud kitalálni. Goltz egyébként tárgyilagos ember volt. A világért sem hitte volna, hogy Renée egész Pesten a legintelligensebb nő. De tudta, hogy szép, kedves és szerette őt.

A tanárt nem lehetett megcsalni, ő mindent észrevett nyomban. Ez a kiváló orvos, a szerelemben is

Kiszel József Éttermei · Budapest

József-körút 56. sz.

TELEFON: JÓZSEF 85-87.

Alsó-Margitsziget

TELEFON 119-62.

diagnosztá volt, egy rossz időben való pirulás, hirtelen elkapott kéz, érthetetlen apró vonakodások, a kedves órákról való apró elkésések, ideges sietések — mindez elárult neki mindent. Mindent, csak egyet nem: azt, hogy kivel.

A két férfi egyenletesen topogó lépésekkel mérte az ebédlőt. Ellenkező irányban körüljárták a négyszögletes asztalt és a kredencnél mindig egymásba ütköztek. A férj ilyenkor mindig kicsit kitért a tanár előtt. Egész életében szerény ember volt, mint ügyvéd is egyáltalán jelentéktelen.

A tanár most megállt ebben a bódító körsétájában. Kicsit szédült. Éhes is volt, a körben való járkálás megszédítette és a méltatlankodásig felháborította az ebédlőóra — az Adams-stilusnak valami szegény, olcsó utánzata —, amely már nyolcat mert mutatni, amikor pedig Renée még mindig nem volt itthon.

— Sándor, — mondta a tanár a fojtott idegességtől kicsit rekedten.

— Parancsolsz? — kérdezte a férj és hogy szoltak hozzá, most ő is megállt, mint a gép, amelynek motorja lejárt. Tisztelettudóan nézett a tanárra. Ő egyáltalán végtelenül tisztelte a professzort, noha az már öt esztendeje étkezett asztaluknál.

— Nem tudod véletlenül, hogy hol marad ilyen sokáig Renée? Nem is sejted? ... Hm ...

Vékony, éles hangon beszélt a tanár, mintha csufolódni akart volna. Pedig nem volt igaza, ha valakit csufolni kellett volna, az most bizonyára nem a férj, hanem ő volt. Érezte, hogy igazságtalan, de nem tehetett másként, valahol ki kellett hogy fusson az indulata.

Windisch-Graetz Mária Antónia hercegnő.

Zimmerauer műterem felvétele.

A férj, az egy tökéletes volt, ő semmit sem értett. — Renée? — mondta. — Bizonyára Lotty néniné van. Vagy? ... Eh, nem is tudom.

Majd:

— Éhes vagy tanár ur? Mert ha igen, akkor ketten is asztalhoz ülhetnénk.

Goltzot felbőszítette ez az ostoba, ez a gyanutlan szolgálatkészség.

— Te, — mondta az ügyvédnek és szürke szemével, amelynek pillantását annyira rettegték a páciensek, élesen belevágott a férj szemébe. — Mondd csak kérlek, te mindig ilyen flegmátikus ember vagy?

— Tessék?

— Már ugy értem, hogy a pöreidben is, amik érdekelnek. Mondom, a pöreidben is, amik érdekelnek. Mert a feleség, ugylátszik, nem nagyon érdekel, te ... te kedves ...

— Teessék? ... Teeesséék?

— Jó estét! — kacagott bele a szoba állott levegőjébe Renée hangja.

Majd:

— Nos uraim, megvárakoztattam magukat? Trebics-nél kiszálltunk egy kicsit Budán és lehetetlen volt villanyost kapni. Abszolute lehetetlen volt. Milyen ostoba is ez a háboru, hogy elvitte a maga autóját kedves Goltz.

Renée kezében kis csokor volt mezei virágból és az a zsebkendő, amit a Szép Juhászné előtt sikerült végkép ronggyá tépnie. Nem törődött vele, az asztalra csapta, pont a tanár tányéra elé.

III.

Fekete után Szirmai átkérezett az irodájába, ami belenyílt a szalonba. Valami aktát kell feldolgoznia, okvetlenül, sürgősen, még ma éjjel. Ne haragudjanak rá, de kell. Holnap reggel kilenc-órás tárgyalása van a Táblán. Az ördög vinné el.

Szirmai egyáltalán rengeteget dolgozott. Kollegái kevésre taksálták, a jövedelme is kicsi volt. Keveset keresett, mint a professzor magyarázta, éppen azért, mert sokat dolgozott és egyáltalán nem ért rá, hogy magát adminisztrálja. A professzor — rongyos talpu kis felvidéki fiuként kezdte Bécsben, ahová harmadik osztályon utazott, hogy medicinát hallgathasson — két nagy bérházra és azonkívül is egy kis családra is, birtokra Hevesben és imponáló folyószámlára a Hitelbankban tett szert, mégis mindig ráért, ha arról volt szó. Igaz, hogy az utóbbi öt esztendőben csak Renée-nek ért rá.

Goltz tudta, hogy minek dolgozik. De minek dolgozott Szirmai? Vagy együgyű fejjel csakugyan azt képzelte, hogy filléres költség számláival ő keresi meg az asszony grófnői toalettejét, az operai páholyt és a strucc tollat, a svájci nyaralást és az aranyretikült és egyáltalán mindazokat az apróságokat, amelyek egy még nem értett feleség életének vigaszt és tartalmat adnak? Ezt csak nem képzelhette? Számolni csak tudott a kicsi szeplős! Összeadni, kivonni! Vagy ... vagy reménytelen, olcsó munkájába temetkezett azért, mert ... azért, hogy — felejtсен.

Elkán és Gerő szücsök

Budapest,

VI., Andrássy-ut 27, VI., Petőfi-utca 5. szám.

(Saját ház.)

Vidékre divatlapot díjtalanul küldünk.

— Az ördögbe is, nem minden ember annyira ostoba, amennyire ez kötelessége volna, — jutott néha eszébe Goltznak.

Am Goltz természetből volt gyanakvó és még azt sem hitte el vakon valakiről, hogy az ostoba.

A férj dolgozott, ők ketten együtt ültek a szalónban, ebben a sovány eleganciájú ripsz puffos szalónban, ami az egész szűk és szerény lakással egyetemben mint valami groteszk tragikum fogta körül Renée életét. Páholy és autó és nagyszerű meghívások és szédítő utazások és királynői kalapok, mindezt lehetett, de a lakást, azt csak nem buteroztathatta át a professzor. Mindennek van határa és elvégre vigyázni kell, mindig kell vigyázni és még a legostobább férj házában is.

— Mit szól kedvesem, hogy megbukott az az ostobaság, amit legutóbb adtak, a »Salamander.« Micsoda muzsika. A szakácsné különbet produkál a rézfazékjaival.

— Rézfazék? — szólt a professzor korholóan. — Rézfazék, az nem jó. Már sokszor megmondtam magának, a rézfazék zöldspánt produkál, vakbélgyuladást okozhat. Nem helyes. És (nagyon pici szünet) az sem helyes, kedvesem, hogy maga ilyen vakmerően játszik az urával.

— Az urammal?!

— Nos igen! Vagy lesz kegyes végre megmondani, hogy ki volt az a bizonyos Trebicsné, akivel ma este, mint maga mondta, Budán kiszálltak. A nevét akarom tudni!

És Goltz husos kis öklével lecsapott egy szegény, vészna kis gueridonra, amelynek aranyozása már csupa szépségfolt volt.

Renée nem felelt. Csak megint leszállt az arcából a vér, éppen úgy, mint ma délután a zugligeti uton, amikor az a másik gorombáskodott vele. Ugy látszik, neki már végzete, hogy gorombáskodjanak vele mind azok a férfiak, akik őt szeretik. Az ura sosem volt vele goromba.

A professzor türelmetlen volt. Mintha most akart volna belőle kifutni mindaz a düh, amit magába rágott vacsora előtt, amikor oly sokáig várták az asszonyt. És öklével még egyszer belepofozott a gueridonba.

— A nevét! Vagy azt hiszi, hogy hülye vagyok?

Renée lehunyta szemét. Mélyet lélegzett. Kis agyában össze-vissza kavartak a dolgok. Ma délután az a bolond fiú, aki nem akarja szenvedni a professzort és most itt ez a parancsoláshoz szokott kis kövér ember, a bárói rangjával és professzori címével, a szerelmes követelődésével és a férfi pedantériájával. Az ördögbe is és ezért az emberért vészett ő össze azzal a hosszú haju vad gyerekekkel, ezért az öregedő másodférjért, ezért a piperkőc sebésművészért. És most... Az asszonyka összeszorította tenyerét, hogy csak úgy fáj. A körme belevágott a husba. Renée érzékeny volt, mindig arra haragudott, aki utoljára volt vele erőszakos.

(Folytatjuk.)

Blacke Eduárd Bálint.

Zimmerauer műterem felvétele.

SZOMORU SZERELEM.

Egy fényképem, ha volna töled,
bús órán emlékeztetőnek!...

Egy sor írás hanyag vonással,
fől nem cserélném semmi mással.

Vagy kis szalag (nem lenne vétek!)
vagy egyéb apró semmiségek...

Vagy csak egy kurta szó, amely
könnyű, akár a hópehely...

És olyan édes, mint a méz,
s nélküle élnem oly nehéz!

Se fénykép, se egy sor írás,
se kis szalag, se semmi más! —

Nincs semmi, semmi sem velem,
csak a szomoru szerelem...

SOMLYÓ ZOLTÁN.

BRITANNIA-SZÁLLÓ

VI., TERÉZ-KÖRUT 39.

télikert éttermé-
ben minden este

TOLL JANCSI és FIA muzsikál.

A mi koponyánk.

Irta Jászai Mari.

Azért kisebb-e azzal az «egyharmaddal» a mi asszonyi agyvelőnk, mert a férfiak a teremtetésünk óta nem engedték azt használnunk, nehogy mi járjunk túl az ő eszükön, vagy ezt is csak ránk fogják, mert hiszen ők méreccsérték és mondhattak annyi unciát, amennyit a saját érdekükben jónak láttak konstatálni — ámbár nem hiszem, hogy Lenhossék bácsi akkora ellenségünk lett volna, neki nem volt rá oka, ismertem az élete párját — vagy csakugyan a természet tartotta vissza azt a hiányzó harmadot, bölcseségből, olyan hivatásra szánva bennünket, amelynek nem vetnénk alá magunkat, ha — mint mifelénk mondják — ki volna mind a négy fertilitynk?

A koponyák belsejét még nem láttam, de ha a külsejét nézem és az után itélek, akkor jaj nekünk!

Ha akkora a különbség a fejünk belseje, mint a külseje között: akkor megijedünk és féltjük az egész jövő generációk szellemi nivóját, mióta tudjuk, hogy azok lélekbeli tehetségeiket az anyától is öröklik. Mert miben különbözünk így lenézett, lesajnált, vad nővéreinktől, akik semmivel sem raknak több tücsköt-bogarat a fejükre, mint mi. Igaz, hogy ők nem is követelnek szavazati jogot, mint mi.

Nehogy azonban valaki rám olvassa, hogy én vizet prédikálok és — cifra kalapban járok.

Szó sincs róla. Én a magam kalapjait is mindig úgy szégyenlem, mint a többi asszonyságét, de egyszerű kalapot Budapesten nem kapok. Ha pedig férfias kalapot teszek föl, mint az északiak, finn, dán, norvég

Polzer-Hoditz Erzsébet grófnő.

d'Ora műterem felvétele.

asszonyok, akkor mindenki megfordul utánam és nevet; ez pedig nekem annyira kényelmetlen, hogy inkább viselem a budapesti divatot, amelynek a fejemhez semmi köze. Nem véd nyáron a nap és télen a fagy ellen.

Divat! Viseljük, mert divat. Mert párisi.

Ha a budapesti hölgyek tudnák, hogy Párisban az igazi előkelő nő gyalogjáráshoz sohasem tesz föl «fantasie»-kalapot, tollas, madaras, virágos, istencsudákat, hanem jár egyszerű, fejéhez simuló kis kerek vagy keskenykarimájú kalapba, amit a divat évtizedeken át alig befolyásol és amit Budapestre sohasem hoz a marchande-de-modes, mert az nem «mutat»; ha ezt tudnák, hiszem, hogy ők is így tennének. A párisi művelt nő csak délután és csak kocsiban hord strucctollas kalapot. Utcán, gyalog, soha.

Mihozzánk, a Balkánra, hozzák a félvilági hölgyek kalapjait, mint a színházaink a nekik való szindarabokat.

A választójogunkkal várjunk addig, míg mi is a kalapunk mellé tűzhetjük a kortestollat és azt nem takarja el ott a strucctoll.

*

De lám: most, hogy ezt írom, egyszerre előttem teremnek a választások képei. Látom a föllobogóztott kocsikat, melyek szállítják szavazójoggal fölruházott, magasabbrendű polgártársainkat férfijogaik gyakorlására.

Igen lélekemelő látvány.

Kipirosodott arccal, bizonytalan vigyorgással pislognak sulyos szempilláik alól vérben forgó szemekkel maguk körül ezek a felsőbb lények; a fejük oldalt nyeklik, a karjuk kifityeg a lobogós fiakkerből, úgy lötyögtetik őket szemérmetlen jókedvükben, a nemes honatyák a városon végig, valószínűleg csak azért, mert gyalogszerrel nem találának oda a szavazóládához. Nem, csakugyan nem vagyunk egy színvonalon álló lények, én meg ők, gondolom magamban és az a tréfás ötlet ingerel, ha ugyan elbirnám alkohol- és dohánylégkörüket, hogy közel menve hozzájuk, egy cseppet kikérdezzem a világ urait polgári jogaik és kötelességeik felől?

Szeretnék szóba állni velük és kivenni belőlük, hogy mennyivel intelligensebb és hasznosabb tagjai ők annak a társadalomnak, melynek eme kiváltságait és jogait azok fölött az asszonyok fölött élvezik, akik például X-szerte nagyobb szellemi vagy kézbeli munkával, X-szerte nagyobb erkölcsi és anyagi felelősség terhével küzdve, X-szerte nagyobb adót fizetnek az államnak? És akiknek sorsa fölött, szintén ők, a tucatszámra beteretelt szavazópolgárok hivatvák dönteni.

*

Azonban ne csaljunk. Se mást, se magunkat. Magunkat éppen ne.

Az asszonyok fölét ne hasonlitsuk össze a férfipolyvával. Ez nekünk asszonyoknak sem tisztesség.

Az egyik részen a kivételek, a másikon a közönséges többség, vagy éppen az alja, ez nem összehasonlításra való anyag.

A kivétel, akár férfi, akár nő, mindig kiküzdí a maga fölényét.

Eredeti modellek állandóan raktáron.

Friedenthal női divatterme

Robes. Manteaux. Journaux. Blouses.

Telefon: 121—63.

Budapest, IV., Kigýó-tér 5. szám.

A nagyobb tudással pedig, melytől — határtalan hála legyen érte a sorsnak! — már senki sincs elzárva, mindig több és több asszony foglalhatja el a társadalomban megillető helyét.

De ezek a sikerek ne tegyenek elbizottakká és tulkapókká bennünket.

Érjük be azzal a természetes sikerrel, hogy a kivételek érvényesüljenek; mert bizony mondom, hogy a tanulásban a versenyt a gyakorlott férfielmével és bátran hozzátehetem, fizikummal, még az erősebb átlag-asszony sem bírja meg. Fájdalom, az utóbbi tíz esztendő alatt, ifjú tanulóleányoknak oly súlyos percentjét láttam a tudomány művelésének áldozatául esni, mely kegyetlen bizonyítványa szavaim igazságának. De talán, talán, évszázadok folytonos gyakorlata folytán, ha ugyan eddig egyébbel elfoglalva nem leszünk, — az anyaság csekélyke munkáját értem — az asszony koponyája is megtömrül, megsúlyosodik, annyira, hogy versenyre kelhet a férfinemmel, anélkül, hogy magában éppen kárt tenne.

Addig és azalatt, marad a nőkérdés a munkaelsoztás kérdése olyan formában, mint azt ma a társadalom már gyakorolja. A nőkérdésnek különben egyik legellenszenvesebb oldala az a türelmetlenség, amivel tárgyalják és föltolják.

Nehogy valaki arra gondoljon ennél a passzusnál, hogy én az asszonyt teljesen a férfi kényére utalom. Ezt nem is hiheti rólam, aki megtudja, hogy én magam, tizenegy éves koromtól fogva, saját erőmre támaszkodva, segítség és protekció nélkül éltem az életemet.

Ha átalakulásnak kell végbemennie, azt csak a természet hajthatja végre. A természet pedig nem siet és mindig logikusát hoz létre. A természettudósok is csak egyetlenegy «hamis experimentumot» vethetnek a szemére: de ez a botlása a természetnek már régecskén történt. Már három millió éve annak, hogy jóvá tette! Vagyis kipusztította az élők sorából tévedésének szégyenfoltját, az Atlantosaurust, mellyel azt a félszeg tréfát követte el, hogy harmincezer kilogramm súlyával szárazföldre helyezte lakosnak. A vízben élhetett volna, mert abban nem érezte volna a súlyát. A szárazon kipusztult.

Ne maradjunk mi meg az elemünkben? Mihálykovich, a nagy tudós, olyan csunya jövőt jósol a férfival egyformán dolgozó asszonynak: görbe hát — kopasz fej. Ámbár ki kell mondanom, hogy azt még akkor tudósnek sem hiszem el, mint Mihálykovich, akinek pedig a volt berlini rektora és tanára később itt Budapesten, egy előadása után — kezet csókolt!

De azt még neki sem hiszem el, hogy az ő hajuk csupán a tudományuk művelésétől távolodik el érdemdus fejükről. Három millió esztendő óta a Természet is megokosodott, nem fog oktalanságot elkövetni az asszony továbbfejlesztésében.

Bizzunk benne. A magot elvetettük, műveljük a földjét úgy, mintha tul akarnók szárnyalni a férfit tudásban, erőben és érényekben.

De miután addig még van egy kis időnk, nézzünk szét magunk között.

Nézzük meg, mi jogosít bennünket az egyenlőség oly vehemens követelésére.

Hadd ismételjem azonban előbb ezen a helyen azt, amit egyszer már pár szóval ebben a kérdésben elmondtam: hogy ha a férfinak jó sorsa van, azt ugyis velünk osztja meg, ha fölöslege van, azzal ugyis minket ékesít föl; ha tűzhelyt, fészket verhet, abban ugyis asszonyt melenget. Viszont, ahány férfit elütünk ügyeskedésünk vagy tehetségünkkel egy-egy kenyérkereső állástól, annyit fosztunk meg a családalapítás képességétől, annyi leányt a családanyaság egészséges hivatásától.

Mert azok a családalapító férjek, akiket állásba jutott hölgyek vesznek maguknak a tűzhelyük mellé, egyelőre, még nem bírják sem tiszteletünket, sem rokonszenvünket.

*

»A ruha teszi az embert«. Nézzük hát meg először a külsőnket: az öltözködésünket!

Szégyenletesen oktalan az európai nő ruhája — éppen a kevély európaié! — a kínai, a japán, a török mellett! A célszerűnek meg éppen az ellentéte. A szépek a torzképe. Vastagitja a vastagot, soványítja a soványat. A japáni, kínai kítón, a régi görögökhöz hasonlóan, kiegyenliti hosszú vonalával a kövér test formátlanságát, kitölti a csontos test hiányait.

Legfőbb érdemét pedig alig merem szóvá tenni, mert ez egy egész kötetet involvál: nincs alávetve divatnak! Mégis mindenik asszonyon más. Egyéni. Eredeti!

Viselhetünk mi oly becses, valódi nehéz selyem és művészileg himzett ruhákat, mint ők, akik azokat anyáik, nagyanyáik, dédanyáiktól kincsek gyanánt öröklék?

Mi? Szánalmas életünknek egyharmadát a szabóinkkal való küzkedésben töltjük el, hogy félig-meddig sikerült vagy nem sikerült rongyainkat tölük, szörnyű pénzért kicsikarjuk. Először a szabóinktól a ruháinkat, azután férjeinktől az árát! És sokszor milyen áron!

És ez a lelki-testi gyötrellem minden évadban ismétlődik! Elégtelen fizikumunk összes energiáját utálatos »divatos« rongyaink beszerzésére vesztegetjük. Fiatal férfiak emiatt a csapás miatt nem mernek idejében megházasodni. Kisértsük meg elképzelni, mi európai nők, mennyi megtakarított időt és pénzt jelent a keletiek változatlan formájú ruhája? És mily valódi, értékes szöveteket viselhetnek, nem máról-holnapig tartó örökös utánzatokat, szégyenletes olcsó cafatot, ami okvetlenül visszahat a lelkületünkre, a jellemünkre is.

A jelszó: csak sokat mutasson. Olcsó pénzért sokat mutasson. Piha! milyen lealázó csalás, örökös csalás! Nevetségesek és rabszolgák vagyunk divatrongyaink révén.

»Nagysád kissé »erős« csipőben, mondja markába nevetve a szabónk, mert azt a kifejezést, hogy »kövér« meg »vastag«, ami az igazság, azt nem bírjuk meg. És azt kívánjuk, hogy komolyan vegyenek bennünket?

Vagy törekszünk komoly emberi jogokért és akkor nem maradhatunk irrezonábilis bábuk; vagy szétkócoljuk a hajunkat, mint a vadak, madarakat, bogarakat tűzünk bele és keressük a férfiak kedvét, akik eddig ilyeneknek neveltek bennünket. Így is vették hasznunkat.

BUDAPEST
SZENT MARGITSZIGET — NAGYSZÁLLODA
TÉLI IDÉNY.

Széchenyi Antónia grófnő.

d'Orá műterem felvétele.

TÖRTÉNET.

Piros muskátlis ablakokra
Redhajoltak a platánok . . .
Sok fájdalom sötét, bús árnya
A multba ujja visszaszállott . . .

Beröbögött a szürke négyes
Az ódon, régi kuriához . . .
— Alig tudott az öreg grófné
Valamit szólni a fídhöz!

Csak ölelte, csak csókolgatta,
Csak nézte napsütötte arcát . . .
A boldog rózsaszínű percek
Mély bánatát mind eltakarták.

És szólt a gróf: Jóságos lelkem,
Egy százszor áldott alkonyórán
A boldogságra is ráleltem;
— Egyszerű, bájos, kis varrólány!

És elsápadt a büszke grófné . . .
Halkan leszállt a szürkület . . .
— A polcokon a törpe níppek
Megcsóváldták a fejüket . . .

KARAFIÁTH JENŐ.

A Társaság

Olvasóinkhoz. A háboru utolsó fázisában a drágaság olyan előre nem látott méreteket öltött, amelyek minden számítást keresztülhuzva, szinte lehetetlen helyzetek elé állítottak minden ipari vállalkozást. Kivált a nyomda- és a papíripar terén és a sokszorosító üzletben mutatkozik olyan abnormális áremelkedés, hogy legutóbb a napilapok ismételtlen kénytelenek voltak előfizetési díjaikat magasabbra szabni. A *Társaság*, mely egyidős a háboruval s a küzdelem nehézségeiből kezdettől fogva fokozottan vette ki részét, ezuttal nem emeli előfizetési árait, tekintettel azonban arra, hogy a napról-napra növekvő papírszükség mellett csupán annyi példányszámot nyomathatunk, amennyi elfogy, lapunk egyes számainak árát, a kiadások és költségek aránybáhozatala céljából, e heti számunktól kezdve 1 korona 50 fillérben állapítjuk meg. Ezt az áremelést a szükség parancsolja ránk, viszont olvasóinknak, kik eddig egyenként vették hétről-hétre lapunkat, módjukban áll *A Társaság*-ot előfizetés útján jutányosabb áron megszerezni. Lapunk előfizetési ára egész évre 60 kor., félévre 30 korona, negyedévre 15 korona.

*

Esküvő. Szegedy-Maszácz Lily és dr. Glósz Miklós min. s.-fogalmazó és tart. tűzérőhadnagy, a napokban tartották esküvőjüket az udvari és várplébánia templom-

Schlinger Ferencz és Fiai

50 éves cég

szűcsök

50 éves cég

BUDAPEST, IV., Károly király ut 18. sz.

Perzsa-, Breitschwanz- és Sealskin-köpenyek

a legfinomabb kivitelben.

ban. Az esketést dr. *Mészáros János*, pápai praelátus, udvari és várplébános végezte, ki magas szárnyalású beszédet intézett a fiatal párhoz. Az esketési szertartás alatt *Papp Miklós* huszár főhadnagy művészi orgonált és a templom énekkara működött közre. A menetben a következők vettek részt: dr. *Szegedy-Maszák Aladár* és felesége, szül. *Moldoványi Sarolta*, dr. *Glósz Ferenc* és felesége, szül. *Vojnits Hermina* örömszülők, *Jakabffy Imre* b. t. tanácsos, dr. *Varró Indár* törzsorvos, *Vermes Gyula* és *Szegedy-Maszák Árpád* mint tanúk, ifj. *Szegedy-Maszák Aladár* mint botos vőfély, *Szegedy-Maszák Musi*, *Jurka Gyula*, *Haáder Sári*, ifj. dr. *Magyar-Kossa József*, *Steller Mária*, dr. *Pasteiner Iván*, *Moldoványi Mária*, dr. *Perczel Miklós*, *Szegedy-Maszák Vera*, dr. *Wettstein Miklós*, *Steller Évi*, *Bertényi István* mint nyoszolyóleányok és vőfélyek, továbbá özv. *Szegedy-Maszák Hugóné*, özv. *Moldoványi Sándorné*, özv. *Törley Józsefné*, dr. *Moldoványi Sándor* és felesége, dr. *Simig Gyula* és felesége, *Schmidt Károlyné*, *Csörgeő Bertalan*, dr. *Jambrikovich László*, *Szegedy-Maszák Tihamér* és *Csöke Laci*. Esküvő után a menyasszonyi háznál volt a nászlakoma, melyen *Jakabffy Imre* és dr. *Varró Indár* köszöntötték fel a fiatal párt, amely a délutáni gyorsvonattal Bécsbe s onnan néhány hétre a Semmeringre utazott.

*

Frerich Ernőné és „Kif” nevű kutyája, amely első díjat nyert a kutyakiállításán.

báró Herzog András felvétele.

Házasságok. szentmiklósi és óvári *Pongrácz Jenő* koronaügyész és felesége, szül. darvastói *Szentirmay Mária* lánya *Mária* és dr. ponori *Thewrewk Aurél*, m. kir. államvasuti segédtitkár, néhai dr. ponori *Thewrewk Aurél*, m. kir. udvari tanácsos, kir. magy. tudományegyetemi tanár és özvegye, ponori *Thewrewk Aurélné*, szül. *Dahms Márta* fia, a paloznaki róm. kath. plébánia templomban házasságot kötöttek.

Becsey-Ostán Baby és lászlófalvi *Eördögh Ákos* október hó 26-án, délután 3/4 órakor kötöttek házasságot a tabáni róm. kath. plébánia templomban.

Özv. *Farkas Károlyné*, chengeri *Papp Sarolta* leánya *Lili* és *Hazay Gyula* dr. kereskedelemügyi miniszteri osztálytanácsos és *Vagács-Rácz Jolanda* fia, *Árpád*, földmívelésügyi miniszteri segédfogalmazó, október 15-én délután 5 órakor tartották esküvőjüket a budapesti Kálvin-téri református templomban.

pókakereszturi *Székely Jenő* kir. tanácsos, tanfelügyelő és *Solymos Beatrix*, a kiváló tehetségű festőművésznő, aki már az irodalom terén is sikerrel próbálkozott, október 3-án Zentán házasságot kötöttek.

*

Hősi halál. letenyei *Honthy-Lethenyey Béla*, a pápai 7. honvéd huszárezred kapitánya, a katonai érdemkereszt kardokkal, az ezüst és arany signum laudis, a Károly csapatkereszt stb. tulajdonosa, a háború első napjától teljesített, érdemekben dus és nehéz harctéri szolgálat után, folyó évi október hó 2-án, életének 30-ik évében, olasz földön, a tarcentói hadikórházban súlyos betegségben kiszenvedett és ugyanott október hó 4-én katonai pompával eltemették.

putnoki *Putnoky Miklós*, tart. magy. kir. honvéd tűzér főhadnagy, okl. vegyész mérnök, a kardokkal ékesített signum laudis és a Károly-csapatkereszt tulajdonosa, 26 éves korában, katonai szolgálat közben szerzett betegség folytán, Magyaróváron rövid szenvedés után meghalt.

*

Halálhíradások. *Török Gyula* halála fájdalmas gyásza a magyar írásművészetnek, amely nagy és szép reménységet és ígéretet veszített el erős és mély tehetségében. A törzssőkös magyarság hatalmas, gyors lendülete egyszerre emelte őt az álművészek és reklámírók fölé s megérkezését boldogan, ujjongva köszöntöttük. Két regénye »A porban« és »A zöldköves gyűrű« a legelső sorába állította *Török Gyulát* s az új idők nagy magyar regényének megalkotását tőle vártuk, az ő megleghangu, tüzezzsinü tehetségétől, amelyben a magyar borongás és a magyar erő ölelkezett. Váratlan és tragikus elmulása, a magasba fellobbant láng hirtelen kialvása, igaz fájdalommal tölti el a szívünket, sirja mellett szomorú kegyelettel áll meg A Társaság és nemes emlékét szeretettel őrzi meg mindenkori.

Mezey Ferenc tanácsfi fogalmazó, a főváros tisztviselői gárdájának egyik legkiválóbb tagja, hirtelen elhunyt. A halál egy rendkívül értékes, finom lelkű embert ragadott el benne, akit barátai őszinte gyásszal siratnak el.

Rácz Dániel

Női jelöltök, angol kosztüörök és alkalmi toilették, blousok, pongyolák áruháza és műtermei

Sürgőnycim „Róherácz”
Telefon: 167-02.

Budapest,
IV., Kígyó-utca 2.

Táraszéplakon: Mocsáry Daniel, Laczkóné Kiss Iholya, Slezák hadnagy, Slezák Erika, gróf Teleki István, dr. Papp Alajosné, Géczy Andrea, röjtöki Bauer Erzs, Zernowian százados, Csák főhadnagy, gróf Széchényi bej, Berzsényi Willy.

Hilberth Béla, az Osztrák-Magyar Bank ny. fő-felügyelője, életének 65-ik, boldog házasságának 24-ik évében, rövid szenvedés után elhunyt.

borosjenői ifj. **Muslay Sándor**, a m. kir. pécsi 8. honvédszázad tart. hadnagya, aransarkantyus vitéz, az arany és a II. oszt. ezüst vitézségi érem és a Károly-csapatkereszt tulajdonosa, folyó hó 21-én, életének 23-ik évében, Budapesten, rövid szenvedés után elhunyt. Halálát szülei **Muslay Gyula** orsz. képviselő és felesége **Szent-Ivány Antonia** és előkelő rokonság gyászolja.

*

Mai számunkban kezdjük meg **Lakatos László Vigjáték** c. hosszabb elbeszélésének közlését. Ebben az évnegyedben már nem kezdünk új regényt, hanem néhány folytatásos elbeszéléssel kárpótoljuk olvasóinkat. Ugy véljük, már a változatosság miatt is jobb ez a beosztás; a jövő év első negyedében azonban egy szenzációsan szép regénnyel lépünk meg olvasóinkat, mely — ha Isten is úgy akarja — már békés idők öröme lesz.

*

Az ősz Balatonfüreden. A hosszú meleg őszben Balatonfüreden időznek: gróf **Teleki Sándorné**, **Fráter Jenőné** és leányai **Lulu** és **Zsófia**, **Gindele-Scherpón báróné**, **Ángyán Béla** egyetemi tanár és családja, **Serbán János** és **Imrédy** miniszteri tanácsosok, **Szmrecsányi Dárus** huszárorrnagy és **Löfler László** huszárkapitány.

*

Szabó László zeneiskolai hegedűtanár, estélyekre meghívásokat elfogad (elsőrangú vonósnégyesre). Hegedűoktatást vállal. Szíves levélbeni megkeresések **A Társaság** kiadóhivatalához intézendők.

Brachfeld J.

kamarai szállító

Budapest, V., Dorottya-utca 1. Gizella-tér sarkán.

Uri ing és divattudományok.

Uri ruházat mérték szerint. Tábori selymings.

Női és férfi kész felöltők.

Könyvekről. A **Magyar Írók Társasága** most adta ki első két könyvét, melyekkel előreláthatólag szép sikere lesz a könyvpiacra. Az egyiket **Jászai Mari** írta, a címe: **Színház és közönség.** A nagy tragika egybegyűjtött tanulmányaiból megtudjuk, hogy rendkívül érdekes és egyéni mondanivalói vannak a színészetéről, színészekről és közönségről. Az a része a kötetnek, ahol magáról és a színjátszás pszichológiájáról beszél, a nagyvonalú emberi dokumentumok és visszaemlékezések erejével hat. Őszinteség, a művészet tiszta szféráiba való felemelkedés és bátor szókimondás jellemzik **Jászai Mari** érdekes írásait. Magasabb esztetika törekvésekben meglehetősen pangó színházi korszakunkban valósággal színház-paedagógiai jelentősége van ennek az értékes kötetnek, mely a visszaemlékezés melegen felfakadó érzéseivel világít rá arra a korra, amikor a színészet nem a külső érvényesülés, hanem a színpadi munkába l'art pour l'art elmélyedés lelkesítette. A finoman kiállított kötet ára 10, **Jászai Mari** eredeti autogrammjával 14 korona. A könyv egyik legérdekesebb fejezetét ebben a számunkban mutatnánk közölni.

Pásztor József ujabban gyors tempóban emelkedő népszerűségét annak tulajdoníthatja, hogy mélyebb dolgokat is a legkellemesebb s legkönnyebb formában tud feltárni. A **Legyen férfi a párom** című új regénye kellemes szatíra az emberek tevékenységéről, mely háttérét adja egy bájosan megformázott szerelmi regénynek. Jól megfigyelt és jellemzett alakok sorakoznak fel a regényben a mindvégig friss, ötletes és fordulatos mese körül. A szerző fejlett, finom stílusa pompásan érvényesül ebben a munkájában, melyhez **Végh Gusztáv** rajzolt művészi címlapot. A vaskos kötet ára 10 korona.

Jellinek Henrik, a korán elhunyt rajzolóművész.

A budapesti Zander. A mult héten fönt jártunk a Semmelweis-utca 2. számú ház első emeletén, ahova ezelőtt 7 évvel helyezte át körülbelül 30 éve fennálló intézetét dr. Reich Miklós. Egy emberöltő mult el azóta és a tudós doktor, aki akkor a Svédországban a svéd-torna és a medico-mechanikai testgyógyászat rendszerének világhírű megalapítója, Zander professzor oldalán folytatott tanulmányainak eredményét kezdte gyümölcsöztetni, gazdag, munkás élet után pihenni tért. Egy nyájas, okos arcú szép asszony fogadott bennünket, kedves, régi ismerős, aki olykor-olykor, ha ráér, a poétai tollat is ihletett kézzel forgatja. De *Melha* Armandné dr.-né, akinek nem egy szép versét látták már olvasóink A Társaság-ban, elsősorban orvos, ama kevés nő-orvosok közül való, akik tudósok és emberbarátok is és aki igaz érdemmel szolgált rá a királyi kiténtetésre, mely háborus munkásságát jutalmazta. Hét éve működik az intézetben, de most az alapító örökébe lépett férjével, a szintén jeles orvos *Melha* Armand dr.-ral együtt és mi őszinte érdeklődéssel jártuk vele végig a gyógyintézet pompásan felszerelt termeit, mialatt ő lelkesen magyarázta a Budapestben ma is egyedül jogosított Zander felszerelését és föladatait. És végignéztük a svéd professzor rendszerének teljes eredeti készülék-sorozatát, mely a maga nemében páratlan s amelynek oly nagy fontossága van a háboruban és lesz azután is mindennemű rokkantság gyógyításában. Megnéztük azután az elektromos hőlégkezelés nagyszerű berendezéseit, melyek ízületi bajoknál minden egyes testrész külön kezelését lehetővé teszik, a villamos-fürdőket, az elektromágneses gyógymódot, melyeket neurasthenia és álmatlanság ellen fényes sikerrel alkal-

maznak. És végigjártuk a többi termeket is, az orthopaédiát, a svéd-tornát, a hidegvizkurás és a szénsavas fürdők legmodernebb berendezéseit, a csodás hatású ultraviolettfény alkalmazását, a fogyasztókurát, mely elfárasztás nélkül izommunkával ér el nagyszerű eredményeket. Együtt van itt szóval minden, ami egy modern fizikai gyógyintézetben együtt lehet és csak a teljesség kedvéért említhetjük a lelkiismeretesen végzett orvosi masszázst, a radiuminhalatóriumot és a Röntgent. Ez a nagyszerűen felszerelt és a város szívében levő gyógyintézet, melynek előkelő paciensei nagyszerű eredményekről beszélnek, a *Melha*-orvospár igazgatása alatt csak nyerni fog tökéletességben és biztosra vesztük, hogy népszerűségben is egyik első modern gyógyintézete lesz a jövőben Budapestnek.

*

Egy fiatal művész halála. *Jellinek* Henrik Gida, *Jellinek* Lajos vasuti igazgató és felesége *Bródy* Lilla művésztehetségű fia, e hó 8-án, négy napi rövid szenvedés után 16 éves korában elhunyt. Már hároméves korában emlékeztetből lerajzolta Dürer diadalszekerét, ettől kezdve művészfantáziája írónnal, krétával, pasztellel, olajfestékekkel csodásan szép képeket és kompozíciókat alkotott. Művészi tehetsége és technikai készsége harmónikusan nagy arányokban fejlődött, úgy hogy méltán a legnagyobb remények fűződtek festőművészi jövőjéhez. Emellett már kora gyermekéveitől kezdve hangulatos szép verseket, önálló felfogású novellákat írt, francia, német verseket fordított s mindezek mellett kitűnő tanuló is volt, akit tanárai és tanulóársai rajongásig szerettek. Kora halála pótolhatatlan veszteség nemcsak a szülőkre, de a magyar képzőművészetre is.

*

Őszi napfény. Soha ilyen csodálatosan szép októbert! Májusi ég nevet a Duna fölött és a nap szerelmes csókkal bucsuztat minden lehulló falevelet. Azok a bizonyos legöregebb emberek esküsznek rá, hogy nem értek meg ilyen őszt és azok a bizonyos legfiatalabb szép asszonyok viszont azt hirdetik a korzón, hogy soha ilyen gyönyörű kalapokat nem lehetett látni, mint most. A Hungária előtt két sudár termetű szőke suhan fölfelé a Lánchid irányában és az új „kreációkat” mustrálja.

— Igazán szép az ideai kalapdivat, — mondja az egyik elragadtatással. — Nézd ezeket a formákat, milyen elegánsak.

— Szó sincs róla, szépek, — feleli a másik. — De látod: szép és szép között azért nagy különbség van. Az egyikben megvan, a másikban nincs meg az a titokzatos valami, amit a párisi sikknek, a bécsi fessnek, a londoni smartnak nevez. Nézd például azt az aranyos glockni-formát azzal a pompás kócsaggal, vagy ott elől, azt a zsandárfejű, lapos cilindert. Ugye megérzed, hogy mindakettő több a többinél? Vagy itt a tulsó oldalon az az enniváló marabu! Olyan, mint a lehellet, mint a hab!

— De jó volna egy indiáner habbal!

— Menj, te prózai lélek. Hát nem tudsz lelkesedni?

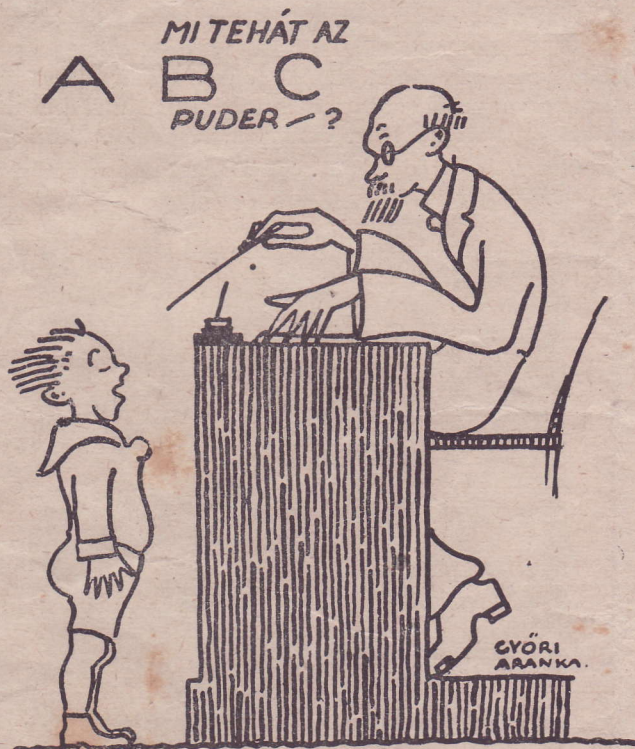
— Hiába lelkesedem, ha nem tudom, hogy hol csináltatják ezek az asszonyok a kalapjaikat.

A szőke asszony belekarolt a másik szőke asszonyba és csak annyit mondott neki:

— Szerencsétlen, jöjj velem!

És átcsaptak a Váci-utcába, onnan a Kristóf-téren keresztül a Koronaherceg-utcába. Ott a 9-es számú háznál befordultak a Pilvax-közbé és megálltak egy csinos, elegáns kalaptüzlet előtt. Az egyik szőke asszony azt mondta a másiknak: — Voila! — A másik csillogó szemmel nézte a kirakat szennzációit: egy csincsillával díszített cilindert, egy elül-hátul keskeny, kétoldalt merészen elálló remekét a fantáziának, egy fejhez idomítható cowboy-formát, azután fölnézett a kirakattáblára.

— Ja, hát ez a Gábor Andorné boltja? Hiszen én erről már annyit hallottam! Menjünk be...

DIANA-PUDER

HÁROM SZINBEN

**ALABÁSTROM * BOROSTYÁN * CORALL-
FEHÉR KRÉM RÓZSA**

MINDENÜTT KAPHATÓ.

ROYAL APOLLÓ

A ROYAL-SZÁLLÓ ÉPÜLETÉBEN.

Jegyek válthatók: d. e. 11-1-ig, d. u. 3 órától kezdve.

TELEFON: 74-34.

Nyári képek. 1. Fenyőházán: Nádas Gyuláné, Komócsy Pálné, Sándor Lászlóné, Nádas Lili, Sándor Stefike, Székács Tivadar, Sándor László főkapitány, Székács Tivadarné, Nádas Gyula, Nádas Lili, Komócsy Kató. Avedik Felix felvétele. **2. Tátralomnicon:** ögróf Pallavicini Teréz. Pach Melanie bárónő felvétele. **3. A tátrai villamoson:** Gyurkovich Mária, Bella, Gyurkovich Gyuláné, Gyurkovich Gizella, báró Herzog András felvétele. **4. A lomnici Palota-szálló előtt:** Marton Béla, Wodianer Zsuzsi, Gervay Mihály, Pattantyus Béla, Wodianer Lilly, Baitz József, Tóth Tihamér, Kalledey főhadnagy, Gervay Mihály felvétele. **5. A szlovátai Medve-tó partján:** Toldy Sári és Inez. **6. Tátralomnicon:** gróf Ambrózy Gyula és családja. Pach Melanie bárónő felvétele.

CSEKEI VASS TIBOR HONVÉD TÜZÉRZÁSZLÓS HALÁLÁRA.

(Irtam édes apjának, kedves János barátomnak.)

Nem tudom elhinni, hogy te halott lennél.
Nevető két szemed, hogy ne mosolyogjon
Szerető, jó szived, hogy már ne dobogjon.

A te napsugaras, fehér ifjuságod
hogy merülhetett le, egy napról a másra
a véneknek vetett rut fekete ágyba?

Mikor virág nyílik, mikor a nyár ragyog
élet virágjára, hogy szállt örök alkony?
Ülhet örök álom álmodozó arcon?

Nem hiszem, hogy ott vagy, hová mi illenénk,
Kik már rég jóllaktunk étellel, mindennel;
Kik megbarátkoztunk régen a nincsennel.

Mi, itt már végeztünk — Te, most kezdtél volna
S téged tettek sirba; téged, mi helyettünk
Mi: a temetésre várók, mi temettünk.

Fekszel a föld alatt, viaszsárgán, holtan
és én egyre várom, hátha valahonnan
daliás alakod, csak élémbe toppan.

Nem tudlak így látni, ahogy ott, most fekszel!
Erősnek, vidámnak, mosolygónak látlak!
S hogyha a hetesek majdan, diadallal,
Rózsás lobogóval, mámoros, vig dallal
hazajönnek: téged velük együtt várlak!
Várlak, hazavárlak . . .

VÉRTESY GYULA.

BOROZÓ.

Bort ide, hej, az asztalra,
Mulatozó kedvem van ma!
Lássa az a gögös kislány,
Nem busulok, ha nem ad rám!

Jó kedvem van, az angyalát!
Kirugom a kocsmá falát . . .!
Ha nem kellek, majd megbánod,
A helyedbe mást találok!

Töltsd meg újra a kupámat
És te cigány a nótámat!
Hadd tudják meg a Felvégen,
Ki mulat itt jókedvében.

Ácsi cigány! De megállj csak . . .
Nem éri bor több a számat . . .
Még berugok s kibeszélem,
Hogy ő az én mindenségem.

JUHÁSZ ANDOR.

Széchenyi Ilona grófnő.

d'Orá műterem felvétele.

A rejtelmes szomszéd.

Irta Balla Ignác.

Ott feküdt ruhástul az ágyán és belebámult a sötétségbe. Felizgatott agya hevesen lüktetett és úgy érezte, hogy a halántékát ezer meg ezer apró ördög kalapálja szüntelen kicsi pörölyökkel. Nyitott szeme előtt tűzkarikák cikkáztak, majd lomhán lengedeztek fölfelé, hogy beléveessenek a szállóbeli szobácska sötétségébe. A folyosóról léptek zaja hallatszott be hozzá, aztán ajtóknak halk záródása. Aztán megint csönd lett.

Kifáradt agyának jól esett ez a csönd és ez a sötétség. A kaszinó villamos lámpáinak kápráztató fényessége még most is vakította pupilláit. Pihentetni akarta a szemét is, azért nem gyújtotta föl a szobácska villamos lámpáját, bár a kallantyu ott volt az ágya mellett és fel sem kellett ülnie az ágyában, csak éppen a karját kellett volna kinyújtania. De nem tette meg. Ha akarta volna is, hiányzott volna belőle az a minimális lelki energia és testi erő, amellyel a villamos lámpát fel kell csavarni, meg kell gyújtani. Fáradtan,

A Palace-Penziót

(Budapest, Károly király-ut 3. szám) átvettém és ajánlom annak az előkelő közönségnek a figyelmébe, amely uri vezetésre és kitűnő ellátásra tart igényt

Rusztí Nagy Gézáné

elernyedten feküdt az ágyán és meg sem tudott mozdulni. A mai éjszaka a kaszinóban végleg kimerítette... Rettenetes éjszaka volt. Már minden pénzét elvesztette, csak egyetlen aranya maradt meg, amit már évek óta hord magával, amit talizmán gyanánt őrzött mindég, amelyhez sohasem nyult, és most, az izgalmas pillanatokban, amikor már minden pénzét elvesztette, kétségbeesésében azt is a játékasztalra dobta. Ha ez is elvesz, vége... Eszébe jutott Dosztojevski regénye, a játékos naplója. Mi lett a vége Ivanovics Eleknek?... Megtapogatta a zsebét, hogy ott van-e még a revolvere. Ott volt. És már szinte látta magát, amint ott ül holtan, a kaszinó mögött egy vaspadon, mereven, mozdulatlanul, egy borsónagyságu vörös kis sebbel a halántékán... De ez a pillanatnyi rémlátása elegendő volt ahhoz, hogy megmentse az életnek. A kegyetlen kép megzavarta egy pillanatra és amikor már magához tért, a játék-korong és a csontgolyó is forgott és így már nem nyulhatott az arany után, amely, amint az asztalra dobta, a zérón állott meg.

— A halántékomon a seb sem lesz egyéb, mint egy kis zéróalakú lyuk, — gondolta magában.

Fásultan, szinte gondolat nélkül nézte a fehér kis csontgolyó pörgését a forgó korongon. Csak akkor tért magához, amikor a crupier hangosan jelentette:

— Zéró.

Egész halom aranyat raktak az ő egyetlen aranya mellé. Nyert. En-plaine tétet nyert. A gereblyeszerű lapáttal elébe tölték az aranyakat... A többire már nem emlékezett, csak azt tudja, hogy ettől a pillanattól kezdve vadul rakta a téteket, hol a feketére, hol a colonne-re, hol a douzaine-re, de legtöbbit a vörösre... A vörös, az a vér színe. És nyert, nyert, nyert és amikor a kaszinót bezárták s hazament, a kabátja belső zsebe tele volt összegyűrt bankóval és a nadrágja, meg a mellénye zsebeit lehúzták az aranyak. Amint hazafelé ballagott, megállt egy pad előtt, amelyet babérbokrok jóformán egészen eltakartak. Mosolygott.

— Itt löttem volna főbe magam, — gondolta magában és nadrágja zsebébe dugott kezével görcsösen markolt össze egy csomó aranyat. Szinte beléjük kapaszkodott, mint a vízben fuldokló, vergődő ember a mentőövbe, amelyet már megragadott ugyan, de még fél, hogy nem huzzák ki a partra.

A pénz most ott hever a szobájában, összekeverve bankó meg arany, amint izgatottan, fáradtan kiszórta a zsebeiből, a kis asztalka, amely éppen olyan, mint a szállóbeli többi kis gyárilag készült asztal, de amely most ő előtte magát az életkincsekkel megrakott asztalát jelenti. O pedig ott feküdt az ágyon ruhástól, nyitott szemmel a sötétben.

A bénító csendben tisztán hallotta, hogy mint ketyeg a mellényzsebében a zsebórája. Hallgatta... Olyan különösen ketyégett ma ez az óra, össze-vissza, majd szabályosan, majd megint gyorsabban. A hangja olyan volt, mint valami elalvó kis állat gyors lélegzése.

Most egyszerre lépéseket hallott. Lassu, vontatott lépések voltak. Közeledtek. Most elhaladtak a szobája ajtaja előtt, aztán hirtelen elhallgatott a csoszogásuk. Egy kilincs zörrent meg, egy ajtó bezáródott és a következő pillanatban kigyulladt egy kulcslyuk.

A szomszéd szobában, amelyet az övétől csak egy ajtó választott el, valami felgyújtotta a villamos lámpát és annak fénye a kulcslyukon keresztül behatolt az ő szobájába, mint valami vérben forgó, égő, tüzes szem nézett rá a kulcslyuk, mereven, mozdulatlanul, haragosan.

— Mintha a pénzemet nézné az egyszemű ciklop! — gondolta magában.

Eszébe jutott, hogy az ajtaját éppen csak betette maga után. Most fölkel és kulccsal zárta be. Aztán megint végigheveredett az ágyon.

A szomszéd szobában ezalatt valaki föl és alá járkált, izgatottan, nyugtalanul.

— Így csak azok és csak akkor szoktak járkálni, akik nem is tudják, hogy most járkálnak.

A falnak fordult. Nem akarta látni a kulcslyuk tüzes tekintetét. Az emberre sem akart gondolni. De az ideges lépések zaja most is behallatszott hozzá.

— Mi szaladgál föl és alá odaát, mint valami bolond?

Felvonultatta maga előtt képzeletében a szálló összes vendégeit, akiket napközben látott, de egyiket sem tudta elképzelni ebben a szomszédos kis szobában, amint izgatottan sétálja körül az asztalt. Mert hogy körülsétálja, azt biztosan tudta. A kulcslyuk fénye olykor-olykor elhalványodott. Ilyenkor ment el előtte az az ember.

Most egyszerre elhallgatott a léptek zaja. A csend ijesztő volt utána.

— Mit is csinálhat most az az ember?

Kétségbeesetten meredt az ajtóra, a világító kulcslyukra. Érezte, hogy mögötte egy ember vergődik, kinlódik, és ez a vékony tapéta-ajtó könyörtelenül elválasztja tőle.

Ebben a pillanatban pénzcseréget hallott a szomszéd szobából. Az asztalon csendültek meg a pénzdarabok, hallotta az érc pengését a meztelen falapon, de

latzunási Sztójánovics Helena bárónő.

Zimmerauer műterem felvétele.

Hardegg Mária Vilma grófnő.

Zimmerauer műterem felvétele.

a csengésükön megismerte, hogy azok csak nikkel- és rézpénzek lehettek. Az ezüstpénznek, aranyak vidámabb a pengése.

— Csak aprópénze van! — mondta magában. — Az aranyait, ezüstjeit már biztosan otthagya a játéktermekben.

Ijedten nézett a kulcslyuk felé. A szeme még tagabbra meredt. És most hirtelen kép villant át az agyán. A játékasztalnál turbános, napbarnított arcú hatalmas férfi állott mellette. Az arca nyugodt volt, nem rágta idegesen az ajkát, de nem is mosolygott, egyetlen arcizma sem rándult meg, amint egyre rakta a nagy téteket és folyton vesztett. Kétségbeejtően, halálasztóan nyugodt volt az az ember, amilyen nyugodtak csak a fatalista keletiek tudtak lenni.

— Ő lesz az! A turbános ember... Elvesztette minden pénzét és most már legfeljebb csak egy-két frankja lehet nikkel- és rézpénzben.

A szomszédos szobában most összecsendültek a pénzek. Finom hallásával tisztán felismerte a husz centime-osok és a réz sou-k pengését.

*Elegáns
szörme*

*Elkán Gyula szücs
szörme-nagyáruházában
Károly király-ut 19. sz.*

— A pénzét számolja! — mondta magában és a hideg végigfutott a hátán. Érezte, hogy a keze jéghideg.

— Mi közöm nekem ehhez az emberhez! — dohogott magában és bosszus volt, hogy nem tud másra gondolni. De hát ki is lehet tulajdonképpen ez a turbános valaki? Valami elszegényedett keleti főúr? Talán egy trónjavesztett kis szultán Afrikából? Vagy egy arabus lökereskedő! Talán valami politikai menekült?

A csöndet most bántónak, vigasztalannak érezte. Zajtalanul kőóriások neheztedek a lelkére, amelyek szinte ágyonnyomták. Valami a torkát fojtogatta.

A kulcslyuk tüzseme még egyre ránézett, mint óriási kigyó bűvös tekintete, amikor áldozatát, valami kis, ijedt, dobogó szívű állatot megbabonáz merev tekintetével. Szeretett volna bekopogni az idegenhez, elbeszélgetni vele, de annyi ereje sem volt, hogy megmozduljon az ágyon.

A szomszéd szobából most valami tompa zaj hallatszott, aztán egy vékony fahang.

Ez egy tollszár lehetett. Az asztalon koppant. — Levelet ír... Bucsuzik.

Rémülten gondolt arra, hogy mi történhet a szomszéd szobában, azon a vékony tapétaajtón túl. Egy ember halálra készülődik.

Az óra ijedten, hangosan ketyegett a mellényzsebében. Talán az is érzi...? Nem, ezt nem tudja elviselni tovább! Dörömbölni fog az ajtón, figyelmezteti azt az embert, hogy valaki van mellette, a szomszédos szobában, aki megfigyeli... De hátha az az ember nem is készülődik a halálra? Hátha nem is az a turbános férfi van ott, hanem valami békés szándéku idegen? Hátha éppen a feleségének ír levelet és összeszidja őt, hogy mit dörömböl az ajtaján, éjnek idején?

Igyekezett magát megnyugtatni. De ebben a pillanatban a szomszéd szobából valami határozatlan gyenge nesz volt hallható.

— A tárcáját kiürítette és most az írásait tépi össze! — rohant át agyán a gondolat. Szinte hallucinált már. Hangokat hallott, fantasztikus alakokat látott a sötétben. — Ez az ember öngyilkos lesz!

Felpattant az ágyról. Ijedt, tágrameredt szemmel nézett maga elé és csodálkozott, hogy volt ennyi lelki ereje.

— A dolog mégis komoly lehet, hogy ennyire hat reám. Dörömbölni fogok az ajtaján.

De nem mozdult meg.

— Eh, mit! Lehet, hogy csak a kaszinói jelzőkártyákat tépte össze, amiket izgatottságában zsebre dugott, amikor távozott a kaszinóból.

Csendes, szabályos lépések zaja hallatszott be most hozzá.

— Megint fel és alá járkál. Mit akar ez az ember?

Odalopódzott a kulcslyukhoz. A szemét olyan erősen rászorította a hosszukás nyílásra, hogy az arcában sajgó fájdalmat érzett. De semmit sem látott.

— Csöngetek a pincérnek! Figyelmeztetem, hogy itt egy ember öngyilkosságra készül. Törjenek be hozzá és tegyék ártalmatlanná! De hátha kinevetnek?

Odament az asztalhoz és nesztelenül zsebébe gyűrte a bankókat. Az aranyakat a nadrágja zsebébe sülyesztette. De a keze remegett és néhány aranyat a földre ejtett. Az aranyak lágyan csengtek a földön.

† szirmai és szirmabesenyői Szirmay Tamás, honvéd-
huszárkapitány. Uher felvétele.

Szatmáry-Király József vitézségeért többszörösen ki-
tüntetett tartalékos tüzérhadnagy, 22 éves korában hősi
halált halt a piavei harcokban.

A szomszédja meghallhatta ezt a neszt, mert a lépések zaja elhallgatott.

— Most hallgatózik! — Visszafojtotta a lélegzetét. Meg se mozdult. A szíve hangosan vert és hangja összeolvadt az órája ketyegésével.

Ebben a pillanatban a szomszéd szobában egy nehéz acéltárgy koppant, de élesen, csengőn.

— Ez kő volt és acél. A revolvere . . . Most tette le a mosdó márványlapjára. És a mosdón tükör is van . . . Az előtt illeszti a halántékához a revolvért!

Felugrott. Felborított egy széket, ami nagy zajjal ütdődött a földhöz. Felszakította az ajtót, amely a folyósóra vezetett és kalap nélkül, dült arccal rohant le a lépcsőn.

— Megkérdezem, hogy ki ez az ember? — kérdezte magától, amikor egyre két lépcsőfokot ugorva át a második emeletre ért. — Nem, nem kérdezem meg. Semmi közöm ahhoz az emberhez! És hátha éppen csak lefeküdni készül? Hátha éppen csak az óráját tette le a mosdó márványára! Gyanus lesz, hogy miért kérdezem. Vagy nevetséges. Ha pedig tényleg öngyilkos lesz, akkor még gyanusabb.

Amikor leért a portás kivilágított fülkéje elé, a vakító villanyfényben semmit sem látott. Csak a portásapján a ragyogó aranyzsinórt. A sapkához beszélt:

— Elutazom. Most rögtön.

Lehozatta a csomagjait, a portás ijedt kérdezősködéseire nem felelt és kirohant az épületből. Remegett, félt, didergett és minden pillanatban várta, hogy revolverdörrenés fogja megrázkódtatni a levegőt. Még a váróteremben is vacogott a foga.

— Ide is elhallatszik! — mondta kétségbeesetten, amíg csak — jó óra múlva — be nem robogott az éjfélt expressz.

Az ember, aki gyilkolt.

Irtó Ujhelyi Nándor.

Ocsmány volt a hold, mely elrejtőzött a piszkos felhők mögött. Csendes, hallgatólag volt a keskeny utca. Belapultam a kápolna széles kapumélyedésébe és lestem. A Themze felől hűvös szél kezdett fujni és vékony, redves, sárga sálom alig oltalmazta meg nyakamat a hidegtől. Kezemre néztem: piszkos ujjaim görcsösen szorították át a kést. A cameákra emlékeztem, mik egykor diszitették ez ujjakat és dühömben zokogni szerettem volna. A város kezdett kihálni immár teljesen. Néha egy lovas baktatott az uttesten, füttyült, a ló nyakáról fénylő lámpás csüngött alá. Magamban voltam és ez oly rettenetes. Vártam. Nemsokára itt lesz az idő, midőn klubjából hazatér. Mindég errefelé ment haza. Gyalog és dudolva. Zsebében néha megcsörgeti azt a néhány guineat, mit esetleg nyert és boldog.

Mig én? Vége elpusztult életemnek, eltűnt, köddé vált minden gyönyörűség és most nyirkosan nehezedik rá szívemre, tüdőmre. Átkozott kód. Nincs már édes szerelem, lakkos brougham, ki lakik már vajjon devonshirei manoromban? Nem lovaglok a Hyde-parkban és nem bontom szét serviettemet az Atheneumban, mindjárt a kandalló mellett, déli lunch idején, mikor a boltokból fűgőn topognak haza a leánykák és felnéznek a klub nagy üvegablakaira. Oh továbbint élet. Megfogom ma ölni. Ezt a kést, undok kés, fanyél, ellenszenves alak, fogom beleszurni mellébe, ott, hol a csipkék körül kivillan a gyémántgomb. Fog zokogni Ethel, oh minő jó lesz és minő kár, hogy nem hallhatom. Nem hallottam soha sirni. Istenem, nem hallottam soha sirni azt a nőt, kit szerettem. Ő meg fog halni. Eladtam az ószeresnek utolsó kincsemet. Kis arany medaillon, anyám adta, oly szép ódon arany volt,

Dán Testvérek cs. és kir.
udvari szücsők
BUDAPEST, V., DOROTTYA-UTCA 5—7. SZ.
ALAPITTATOTT 1835-BEN.

Késmárky Tessza.

Györi és Boross felvétele.

Velencében vette és én Ethel arcképét őriztem benne. Az arckép megvan és keblére fogom tenni neki azután. Oda, hol a csipkék közül a gyémántgomb kivillan. Eladtam a kis ékszer, szent cél, anyám megbocsájthatja. Ettem sok, veres rostbeefet, a vér még kiserkedt belőle, mikor belevágtam a késemet és ittam sok, erős, finom vörveres bort, St. Julient, hogy legyen erőm, taszítani tudjam ezt a kést. Pisztolylyal kellett volna, de én érezni akarom, midőn beleszalad testébe a halál. Csak már jönne.

Álltam, füleltem, lestem. Voltak rettenetes, kétséges órái a várakozásnak életemben, míg idáig, e kápolna mélyedéséig jutottam, de ilyen soha. Hisz most nem az én életem forgott kockán, de az ő halála. Holnap talán nem tudnám megtenni és meg kell tennem. Akarom, hogy Ethel zokogjon, ismerje meg azt, ami egyedül tragédia, elveszteni azt, akit szeretünk. Én éreztem ezt. Oh legdicsebb királynő, fiatal, szép királynő, én leszek ma a legboldogabb alattvalód Angliában és azután jöhet a New-gate. Messziről hallom a lépéseit, ezek az övék, megismerném száz láb lépte között, megismertem még mikor a smoking roomom süppedő szőnyegén keresztül lépdelt. Hanyag, szép léptek, vajjon hányszor rezzenet össze boldogan hallattukra Ethel. Már jön. Minő vidáman koppannak a kövezeten a sarkok, szinte látom, mint himbálódzik nyeglén a teste és perdül a levegőben az aranygombos malacca pálcája. Ha, lesunyitva szememet, elébe tartanám kalapomat, biztosan egy half sovereignt adna, mert jó ember. Óh teremtőm most, ő az . . . Istenem, ez a mámor, ez a gyönyörűség, ledült és vére mint szökdécsel, a Vauxhall szökökutja sem különben és teremtőm, hála néked, megismert, megismert, levettem a kalapomat, hogy lássam jobban és belenéztem gyönyörű kék szemeibe, midőn a mellére tettem Ethel arcképét. Csodálkozott és én — komisz volt, az első nem gentleman dolog — de belerugtam, Ethel.

.. Péterffy Anna és Péterffy Erzsébet ..

táncintézetekben, IV., Váci-utca 5. (Türr István-utca sarkok) és IV., Váci-utca 11/b., szeptember hó első napjaiban új tánc- és torna-oktatás veszi kezdetét.

Gyermek és felnőtt csoportok. Magánóra a nap bármely szakában. — Beiratkozás naponta délelőtt 9-től 1 óráig, délután 4-től 8 óráig.

Izléses lakásberendezések

Telefon :
118—80.

: szőnyegek, csillárok, disztárgyak :
Műasztalosok szövetekezete
mintatermeiben IV. ker., Kristóf-tér 2. sz. I. emelet.

Női kalapok

Lénárt Margit
Budapest

Telefon : 168—30.

Régi Posta-utca 1.

Német-francia hölgy, kítűnően zongorázik, nevelőnői, esetleg társalkodónői állást keres.
Cím : Külföldi, Trencsén-vágyszállítás.

VAJDA és TÓTH

* SZÜCSÖK *
„A KÉK RÓKÁHOZ“

BUDAPEST, IV., VÁCI-UTCA 53. SZÁM

Szörme-kiállítás megnyílt. — Legújabb modellek rak-táron. — Volt párisi és brüsszeli cég.

Hajszálakat hölgyek arcáról, karjáról végleg kiirtja felelőséggel **POLLÁK SAROLTA** első-rangu kozmetikai intézete **Andrássy-ut 38. I.** (Tel. 157-98.). Ártalmatlan, fájdalom nélküli kezelés. Rögtöni hatás! „Miracle“ hajeltávolítószer szétküldése utasítással. Arcápolás. Összes szépséghibák kezelése.

Alapítva 1862.

CUENDET CONSTANT

svájci órák

Budapest, IV., Kigyó-tér 5. szám.

Az órás szakmát felölelő összes zseb-, nipp-, fali- stb. órák raktára. :: ::

KARCSATTÓRÁK. JAVÍTÁSOK. KATONAÓRÁK.

Silskin köpenyek
Róka garnitúrák

minden válfaja, minden kivitelben.

Specialista : Szörmekabátokban.

PISZKER EMIL

szücs- és szörmeárak nagykereskedése

BUDAPEST, IV., KIGYÓ-TÉR 5.